

Koncepce rozvoje biopaliv v České republice

CONCEPTION OF BIOFUELS DEVELOPMENT IN THE CZECH REPUBLIC

Jiří Trnka – Ministerstvo zemědělství ČR

Česká republika se zavázala v střednědobém a dlouhodobém výhledu vyrábět směsi biopaliv a motorových paliv. Evropská legislativa nám předepisuje povinnost přidávat do motorových paliv 5,75 % biopaliv v roce 2010 a od roku 2020 pak 10 %. Gestorem příslušné evropské směrnice se stalo MZe ČR. Pro realizaci těchto cílů jsou navrženy tři etapy. První se týká přimíchávání max. 5 % methylesteru řepkového oleje (MEŘO) od 1. září 2007, eventuálně bioetanolu od 1. 1. 2008. Druhá etapa zahrnuje podporu výzkumu a zavedení vysokoprocentních směsí biopaliv s motorovými palivy a samostatná čistá biopaliva, a to již od 1. 1. 2009. Třetí etapa představuje komerční zavedení biopaliv II. generace po roce 2015.

Současná povinnost nízkoprocentního přimíchávání je dána zákonem o ochraně ovzduší. U benzinů se jedná o přídavek 2 % biosložky, již od roku 2008 a u motorové nafty jsou dva závazné termíny. Od 1. září 2007 musí distributoři přimíchávat dvě objemová procenta biosložky a od roku 2009 pak 4,5 % z celkového objemu prodané nafty.

Pro existenci a realizaci víceletého programu, týkajícího se podpory biopaliv, tj. vysokoprocentních směsí a čistých biopaliv, dle směrnice 2003/96/ES je třeba zajistit určitou formu úlevy na spotřební dani, která musí být Evropskou komisí notifikována. V současné době je projednáván ve vládě víceletý program podpory biopaliv v České republice. Hlavní body návrhu se týkají osvobození od daně na používaná čistá biopaliva (FAME, olej), snížení daně na směsi B30 (již funkční) a vratky daně na lihobenzinové směsi (E85, E95).

Jednotlivé body zavádění programu rozvoje biopaliv v České republice (dále „Programu“) byly stanoveny následovně:

- v roce 2007 – předložení „Programu“ vládě k projednání;
- 25. 2. 2008 – schválení materiálu vládou;
- v období od února do září 2008 proběhne notifikace Programu podpory biopaliv v České republice Evropskou komisí;
- během března až listopadu 2008 se předpokládá novelizace zákona o spotřebních daních, zákona o ochraně ovzduší a dalších souvisejících předpisů;
- dne 1. 1. 2009 nabude novela zákona o spotřebních daních účinnosti.

Biopaliva II. generace

Jsou to biopaliva vyrobená použitím těžkých chemických procesů (tzn. vysoké teploty, vysoké tlaky) z jakékoliv biomasy (odpady, dřevní biomasa). Ve srovnání s klasickými biopalivy mají výhodu, že produkují méně CO₂ během LCA (life-cycle assessment – dopad na životní prostředí, posouzení životního cyklu), jejich energetická bilance je lepší, dají se vyrábět ze surovin mimo potravinářský průmysl a jde převážně o paliva na míru současným motorům. Příkladem mohou být paliva jako biolih z lignocelulózy, uhlovodíky odpovídající motorové naftě (SunDiesel), dimethylether apod. V současné době je výroba biopaliv II. generace ve stadiu výzkumu, pilotním projektem se například zabývá firma Choren International.

Obnovitelné zdroje energie (OZE)

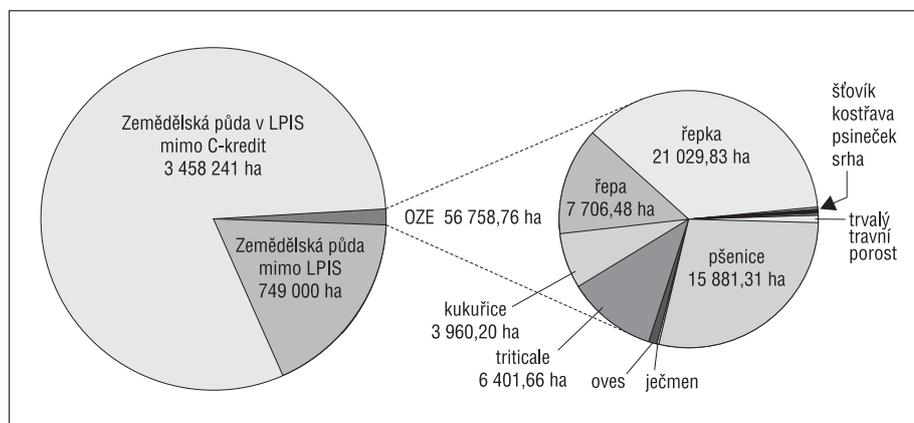
Jednou z konkrétních podpor OZE jsou podpory pro výrobu energetických plodin podle nařízení vlády č. 333/2008 Sb. Pro tzv. „uhlíkový kredit“ byla

E95 je biopalivem pro dieselové motory. Jde o směs 95 % lihu (nikoliv rostlinného oleje) a 5 % přísad, které eliminují negativní vlastnosti lihu pro vznětový motor, např. špatnou mazivost.

E85 je směs 85 % etanolu s benzinem, motory, které mohou jezdit na E85, musejí mít speciální řídicí jednotku, která přizpůsobuje předstih a kompresní poměr různým směsím lihu s benzinem. Vyšší kompresní poměr zvýší oktanové číslo pohonné hmoty, takže spotřeba nevzroste víc než o 10 až 15 %.

B30 – jedná se o naftu, která obsahuje 30 % přiměsí biomateriálu.

Obr. 1. Uhlíkový kredit – aktuální stav

Zemědělská půda mimo registr půdních bloků (LPIS): ječmen, kukuřice, světlíce, jetel, konopí, topol.

Zemědělská půda v LPIS mimo uhlíkový kredit: cukrová řepa, oves, vojtěška, řepice, kostřava, vrba.

Obnovitelné zdroje energie (OZE): řepka, pšenice, cukrová řepa, triticale, kukuřice, oves, ječmen, šťovík, psineček, srha laločnatá, trvalý travní porost.

stanovena částka 45 EURO.ha⁻¹rok⁻¹ pro plochy oseté energetickými plodinami. „Energetickými plodinami“ se v rámci tohoto nařízení vlády rozumí plodiny primárně určené k výrobě energetických produktů, tzn. buď pro výrobu biopaliv (obnovitelné pohonné hmoty v dopravě) nebo elektrické a tepelné energie vyrobené z biomasy. Kvóta pro celou Evropskou unii byla stanovena na 2 mil. ha, ale vzhledem k tomu, že kvóta byla překročena o 1 mil. ha, byla dotace v roce 2007 zkrácena na 31,50 eur. Získání této dotace v ČR administruje Státní zemědělský intervenční fond a podmínkou je, že nákupčí nebo první zpracovatel skládá SZIF vratnou jistinu ve výši 60 eur za každý hektar, z něž bude odebírat či zpracovávat energetické plodiny. Podpora pro „uhlíkový kredit“ končí rokem 2008.

Kontaktní adresa:

Ing. Jiří Trnka, ředitel odboru environmentální politiky a obnovitelných zdrojů energie, Ministerstvo zemědělství ČR, Těšnov 17, 117 05 Praha 1.

